

Raport monitorizare

Cămin pentru Persoane Vârstnice
Comuna Măgherani, jud. Mureș

proiect derulat de:

În parteneriat cu:

Data	24 martie 2024 , între orele 15:20 –17:40
Denumire	Cămin pentru persoane vârstnice Măgherani
Adresa	Strada Spitalului, nr. 111, comuna Măgherani, jud. Mureș
Echipă	Georgiana Pascu (manager program "Pledoarie pentru demnitate"), Alina Barbu – expert jurist, psiholog, Radu Țenter – medic specialist psihiatrie pediatrică, Roxana Mărcoiu – psiholog specialist psihologie clinică.
Context	Vizitele de monitorizare au avut loc în cadrul programului "Pledoarie pentru demnitate" derulat de Centrul de Resurse Juridice, accesul fiind realizat în baza Protocolului de colaborare încheiat cu Consiliul de Monitorizare (Legea nr.8/2016) și a Protocolului de colaborare încheiat cu Ministerul Public.

Notă: comunicarea între echipa CRJ, îngrijitoare și o parte dintre rezidenți s-a desfășurat greoi, uneori imposibil, din cauza faptului că aceștia sunt vorbitori exclusiv de limba maghiară.

Desfășurarea vizitei

Echipa CRJ nu a întâmpinat probleme la intrarea în cămin. După câteva minute de căutări în cele două pavilioane ale căminului, experții CRJ au identificat camera destinată personalului, cameră situată în pavilionul nou, unde au întâlnit două îngrijitoare cu care au avut loc primele discuții. În timpul week-end-ului pe tura de zi sunt câte două îngrijitoare, noaptea o singură îngrijitoare, iar personalul de specialitate este prezent doar în timpul săptămânii, în turele de zi.

Una dintre îngrijitoare anunță șeful căminului, pe d-nul Jakob Laszlo, de prezența echipei CRJ în cămin și au loc mai multe convorbiri telefonice între d-na Georgiana Pascu și d-nul Jakob Laszlo, acesta din urmă oferind diverse informații despre funcționarea căminului. Așa cum am înțeles ulterior discuțiilor purtate, în cadrul uneia dintre pauzele dintre convorbirile telefonice, d-nul Jakob a anunțat Poliția Miercurea Nirajului despre prezența echipei CRJ în cămin. Astfel, un echipaj al Poliției s-a deplasat la căminul de vârstnici pentru a legitima experții CRJ și pentru a verifica cadrul legal ce permite prezența echipei CRJ în cămin. În timpul discuției avute, unul dintre polițiști a confirmat că au fost contactați de către șeful căminului. Echipajul de polițiști a fost format din 3 persoane, a sosit cu două mașini, a legitimat echipa CRJ și a solicitat, în mod condescendent, informații cu privire la scopul vizitei. Interacțiunea a fost una de scurtă durată, nu a avut efecte asupra desfășurării misiunii, membrii echipei CRJ nu au fost afectați de această încercare, indirectă, de intimidare din partea conducerii centrului, prin solicitarea prezenței organelor de poliție pe durata misiunii de monitorizare.

proiect derulat de:

În parteneriat cu:

Structura clădirii – spațiul de locuit, condiții de viață

Căminul pentru persoane vârstnice este un serviciu social de tip rezidențial aflat în subordinea Consiliului Local Măgherani, care funcționează din anul 2007. Are o capacitate de 42 de locuri, distribuite în două pavilioane. Pavilionul vechi (așa cum este numit de angajați și rezidenți) are 5 camere, fiecare cu câte 4 paturi, mobilier vechi și igienizare precară. Pavilionul nou are 12 camere, dintre care 10 sunt cu câte 2 paturi, iar 2 camere sunt cu câte un pat. Saloanele sunt dotate cu grup sanitar propriu, adaptate nevoilor persoanelor vârstnice. Pe ușile saloanelor sunt notate numele rezidenților cazați și gradul de dependență al acestora. Din verificările efectuate de membrii echipei CRJ, nu toate numele persoanelor afișate corespundeau cu rezidenții efectiv cazați, unele persoane fiind decedate.

Taxa lunară pentru serviciile furnizate în căminul pentru vârstnici este de 2.200 de lei pentru pavilionul vechi și 2.300 de lei pentru pavilionul nou. Între cele două pavilioane există anumite diferențe, dar nu semnificative (în general pavilionul vechi nu este atât de luminos, are mobilier învechit și există un miros persistent de urină).

La data vizitei de monitorizare erau începute lucrări de renovare (de aproximativ o lună), în vederea înlocuirii ușilor de la saloane la ambele pavilioane. Echipa CRJ constată, însă, că unele saloane necesită, totodată, și o înlocuire urgentă a podelei, aceasta fiind în stare avansată de degradare și cu evidente urme de mucegai, ceea ce poate fi de natură a afecta starea, oricum precară, de sănătate a rezidenților cazați.

proiect derulat de:

În parteneriat cu:

Îngrijiri medicale, aspecte psihosociale, igiena personală

Îngrijiri medicale

16 rezidenți sunt imobilizați la pat și 10 sunt diagnosticați cu diferite forme de demență. Nu există saloane speciale pentru persoanele imobilizate la pat, acestea sunt cazate aleatoriu, cel mai probabil în funcție de saloanele în care s-au eliberat locuri. Am observat într-un salon saltele de pat antiescară, cu pompă, personalul declarând că acestea există pe toate paturile destinate persoanelor imobilizate.

Toți rezidenții căminului pentru vârstnici au certificat de încadrare în grad de handicap.

Nu știm dacă toți rezidenții sunt înscriși la același medic de familie, acesta din urmă având cabinetul în pavilionul vechi al căminului (la acest medic de familie fiind înscriși și sătenii din comuna Măgheran). Conform declarațiilor d-nei F.I. (una dintre rezidente ale căminului) dacă are o problemă de sănătate, regula este să anunțe asistenta medicală de pe tură, iar dacă problema nu poate fi rezolvată de aceasta este chemat medicul de familie, care vine și face consultul în salonul rezidentului.

proiect derulat de:

În parteneriat cu:

Conform declarațiilor șefului căminului, personalul căminului nu utilizează conțenționarea sau izolarea și nu au în dotare dispozitive specifice conțenționării. Șeful centrului declară că, de 16 ani de când este la conducerea căminului, nu au avut cazuri de agitație psihomotorie. Pentru problemele medicale ce nu pot fi rezolvate în cămin, se solicită ambulanța pentru probleme medicale (ultima dată a fost chemată în prima săptămână a lunii martie). Procedura este următoarea: după solicitarea serviciului de urgență 112, este anunțată familia. La externare, rezidentul revine înapoi în căminul de vârstnici. În camera infirmierelor, există un dosar medical sumar pentru fiecare beneficiar, pentru a fi consultat de serviciile de ambulanță (în marea majoritate a cazurilor este vorba de scrisori medicale mai vechi de 3 ani, pentru unii beneficiari existând doar o copie a actului de identitate). Din discuțiile cu doamnele infirmiere, dosarele medicale complete se află în biroul domnului director, închis la momentul vizitei. Ne-a atras atenția scrisoarea medicală consecutivă consultului psihiatric al doamnei M.G. într-un cabinet privat din Târgu Mureș (Dr. Domahidi Timea). Doamna a fost diagnosticată cu depresie recurentă, tulburări anxioase și insomnie, i-a fost prescris un tratament psihiatric, cu reevaluare la 12 luni.

În incinta pavilionului vechi există și un cabinet stomatologic (medicul dentist nu este angajat al căminului).

Activități– Programul de activități săptămânale afișat este următorul:

Luni – 10:30 – 12:30 – activități administrative și de informare

Marti – 10:30 – 12:30 – gimnastică pentru vârstnici și meditație

Miercuri – 10:30 – 12:30 – terapii ocupaționale

Joi – 10:30 – 12:30 – activități de socializare și culturale

Vineri – 10:30 – 12:30 – activități de consiliere adresate persoanelor imobilizate la pat

Sâmbăta – 10:30 – 12:30 – activități libere

Duminică – 10:30 – 12:30 – activități libere; după-masă Liturghie religioasă

Pe programul afișat apare și următorul text:

„Nota Bene!

Consilierea este obligatorie fiecărei persoane asistate în cămin conform programării specialistului minim o dată pe lună!

Persoanele asistate în cămin au posibilitatea să ceară consiliere de specialitate și informare la cerere personală ori de câte ori au nevoie.

Activitățile zilnice organizate sunt obligatorii pentru fiecare persoană asistată.”

Din discuțiile purtate cu rezidenții căminului nu reiese că sunt organizate activități terapeutice sau de petrecere a timpului liber în timpul săptămânii. Aceștia declară că, în afara servirii meselor, a socializării în salon sau pe holurile pavilioanelor, cine dorește poate să iasă afară pe terasa căminului sau în curte pentru plimbări. Nu au fost menționate participări la ceremonii religioase, iar două-trei persoane ies uneori în sat să se plimbe sau la cumpărături. Unii rezidenți își amintesc de o doamnă psiholog care în trecut venea o zi pe săptămână la centru, făcea cu ei gimnastică și pictau. Acum, aceste activități nu se mai desfășoară.

Îngrijire personală

O parte dintre rezidenți utilizează scutece pentru adulți, iar în saloanele în care aceștia sunt cazați, în special în pavilionul vechi, se simțea un miros puternic de urină. Din discuțiile purtate cu cele două îngrijitoare nu reiese clar care este frecvența cu care sunt schimbați și igienizați rezidenții pe parcursul zilei.

Admiterea în centru

Conform declarațiilor celor două îngrijitoare de pe tură (dar și ale aparținătorilor cu care am discutat), pentru căminul de vârstnici există o listă de așteptare lungă. Aparținătorii cu care am purtat discuții afirmă că, deși, în general, lista de așteptare pentru acest cămin este lungă, dâșii au avut de așteptat mult mai puțin (aproximativ 2 luni) deoarece solicitarea de admitere în centru și admiterea au avut loc pe perioada pandemiei, când numărul cererilor de internare în astfel de instituții scăzuse din cauza temerii de infectare cu SARS-CoV2.

Alimentația

Căminul este dotat cu bucătărie proprie, sală de mese atât pentru rezidenți, cât și pentru angajați. La data vizitei de monitorizare prânzul a constat în: ciorbă de perișoare, friptură cu garnitură de cartofi, iar la desert ciocolată. Conform declarațiilor rezidenților, mâncarea este gustoasă și suficientă. De asemenea, rezidenții declară că primesc deseori fructe (mere, banane, vara primesc pepene și alte fructe de sezon).

Acces la comunitate, vizite, comunicarea cu exteriorul

La data vizitei de monitorizare, experții CRJ au întâlnit în cămin aparținători care se aflau în vizită la rudele lor. Aceștia au declarat că vin săptămânal și că nu au avut niciodată probleme cu accesul în cămin. Se întâmplă să ajungă în vizită chiar și de două ori pe săptămână. Regula este să anunțe ora la care vor ajunge, pentru a nu interfera cu orele de masă ale rezidenților. Aparținătorii cu care am purtat discuții declară că există cămine de vârstnici în județ unde trebuie să îți programezi vizita cu una – două zile înainte, altfel accesul nu este permis. Din discuțiile cu unii rezidenți a rezultat că aceștia pot pleca în sat, dacă doresc, dar numai cei care se pot deplasa corespunzător, motiv pentru care doar 2-3 o fac, să se plimbe și să mai facă ceva cumpărături, inclusiv pentru ceilalți (de regulă, achiziționează ceai, țigări, cafea). Există acces la TV pentru toți rezidenții, între orele 7:00 – 22:00. Unii mai au abonament la ziar, alții mai ascultă și radio.

Personalul căminului

Căminul de vârstnici din comuna Măgherani are următoarea structură de personal: director cămin d-nul Jakob Laszlo, 1 psiholog (există un contract de prestări servicii semnat în urmă cu aproximativ o lună, dar psihologul nu a ajuns în cămin până la data vizitei experților CRJ), 1 asistent social, 11 infirmiere (dintre care o persoană încadrată cu jumătate de normă), asistente medicale, administrator, kinetoterapeut. Medicul de familie și cel stomatolog au cabinete în clădirea căminului, dar sunt colaboratori, nu angajați ai căminului (având în vedere că atât medicul de familie, cât și medicul dentist furnizează servicii medicale și către săteni, nu am putut cerceta cum este organizată, din punct de vedere administrativ-locativ, activitatea acestora). De altfel, din discuțiile cu unii rezidenți, cu probleme stomatologice evidente, rezultă că aceștia nu pot apela la dentistul centrului deoarece nu le permite situația financiară. O doamnă rezidentă declară că l-a văzut pe medic o singură dată în 6 ani și jumătate de când este acolo. Nu le sunt efectuate analize de sânge, nu există consult medical decât dacă sunt urgențe.

În week-end sunt doar două îngrijitoare pe tură la cei 42 de rezidenți câți găzduiește căminul. Noaptea este o singură infirmieră pe tură, iar asistenta medicală are program doar în tura de zi.

Decese

Echipa CRJ nu a avut acces la dosarele/registru aferent consemnării deceselor în centre. Conform declarațiilor unor rezidenți, dar și urmare verificării listelor de pe ușile saloanelor cu rezidenții din cameră, rezultă că decesele au loc cu o relativă regularitate, cel puțin o dată pe lună. Echipa CRJ a fost informată de către rezidenți despre 3 decese petrecute în cursul acestui an. Șeful centrului declară, telefonic, că în astfel de situații sunt anunțați aparținătorii, defunctul fiind ridicat în maximum 12 ore de la deces. Echipa CRJ constată, din studierea tabelor cu rezidenți următoarele: există câteva persoane cu vârsta între 60 și 70 de ani, restul rezidenților putând fi încadrați, în mod egal, între 70 și 80 de ani, respectiv între 80 și 90 de ani. Echipa CRJ nu a putut verifica dacă alte proceduri, specifice în aceste cazuri, sunt îndeplinite – de exemplu este notificat decesul la Comitetul de Monitorizare. Șeful căminului declară, telefonic, că totul este în regulă în cadrul centrului, fiind verificat de 2 ori de A.J.P.I.S. și o dată de poliție – care a verificat tabelele nominale cu rezidenți.

Discuție aparținători

Din discuția cu domnul „x” (nume necunoscut), aparținător, reiese că mama dânsului se află în căminul pentru vârstnici Măgherani de 2 ani și jumătate. Domnul „x” declară că este mulțumit de modul în care este îngrijită mama dânsului (igienă personală, hrană, servicii medicale, comunicare cu angajații, comportamentul acestora față de rezidenți în general). Doamna este imobilizată la pat și a beneficiat de saltea antiescare din momentul internării. Au aflat de serviciile acestui cămin de la cunoștințe și au optat pentru acesta deoarece taxa lunară este mult mai mică decât la căminele private (2.300 lei, față de 4.500 lei în privat), dar și pentru că au fost mulțumiți de ceea ce au văzut la prima vizită. Ori de câte ori doresc să vină în vizită anunță personalul căminului ora sosirii. Nu au avut niciodată probleme cu accesul. Până de curând comunicau telefonic, de două ori pe zi, dar în ultimele săptămâni, a devenit aproape imposibil din cauza unor probleme cu auzul ale mamei domnului „x”. Astfel, îngrijitorii comunică cu familia ori de câte ori familia o contactează pe doamnă, oferind

proiect derulat de:

În parteneriat cu:

informații despre dânsa și, uneori, în funcție de starea acesteia, țin telefonul pentru ca doamna să comunice direct.

Discuție rezidenți

D-na F.I. – se află în cămin de un an și trei luni. Declară că este mulțumită de serviciile din cămin (curățenie, servicii medicale, hrană, comportamentul angajaților). În cazul în care are o problemă de sănătate, d-na F.I. declară că îi comunică asistentei medicale de pe tură, iar dacă problema nu este rezolvată de către aceasta, anunță medicul de familie care o consultă în salon. De două ori pe lună primește vizite din partea familiei (care locuiește în Târgu Mureș). Activitatea doamnei F.I. – în general se plimbă în pavilion, poate să iasă afară oricând dorește dar, din păcate, nu reușește așa de des din cauza dificultăților de deplasare (se deplasează cu ajutorul unui cadru și declară că obosește destul de repede).

Unii rezidenți declară că nu își mai doresc să stea în cămin (domnul K., domnul G., d-na H., dl D.), și nu cunosc procedura și ce trebuie să facă să iasă de acolo. Au fost aduși de familii, care, de regulă, au acces și la pensiile lor, și care îi vizitează o dată pe lună, când fac plata la centru. Nu au desemnați tutori pentru ei, au semnat ceva documente la intrarea în centru, dar nu știu ce anume exact au semnat. Unii insistă în a afla de la membrii echipei CRJ care este procedura de externare, dacă există un telefon la care să poată afla detalii cu privire la drepturile lor.

Concluzii

- Lipsa unui program clar de activități cotidiene, de petrecere a timpului sau în vederea recuperării/menținerii abilităților rezidenților;
- Lipsa informării corecte a rezidenților în legătură cu posibilitatea acestora de a părăsi căminul (există rezidenți care declară că își doresc să plece, dar nu știu care le sunt drepturile);
- Igienă precară a persoanelor imobilizate la pat cazate în pavilionul vechi;
- Podea de lemn uzată din saloanele pavilionului vechi, care contribuie suplimentar la mirosul greu care se resimte în permanență în acea zonă.

Recomandări

- Informarea efectivă și accesibilă a rezidenților cu privire la drepturile pe care le au, în special în privința posibilității părăsirii căminului.
- Menținerea riguroasă și actualizată a registrelor specifice activității centrului
- Stabilirea unui program clar de activități pentru rezidenți.

proiect derulat de:

În parteneriat cu: